

Minnesanteckningar Socialchefs nätverket den 26 april 2024

Hej och välkomna

Nya i nätverket på dagens möte är Clas Lagergren Stockholm Nordost, Ingrid Holmgren Västmanland, Marjo Savelius och Fredrik Yllman Södermanland. Britt-Marie Ekström Stockholm Nordost går snart i pension och säger Hej då.

Annika Pettersson avgår som ordförande för nätverket och förslag på ny ordförande är Lotta Wigen, Stockholm Södertörn. Beslut om ny ordförande tas vid nästa nätverksmöte. Veronica Carstorp Wolgast Stockholm, Pernilla Henriksson Västerbotten, Lotta Damberg Jönköping är nya medlemmar i AU. Anmäl intresse för medverkan i AU till anna.thomsson@skr.se

Utredningen om kommunala läkare

Lena Karlsson, handläggare SKR

Kommunens hälso- och sjukvårdsansvar, primärvårdsnivå

- Särskilda boenden för äldre och korttidsplats
- Bostäder med särskild service för personer med funktionsnedsättning och dagverksamheter reglerade i socialtjänstlagen
- Personer i bostad med särskild service (LSS-boenden) samt dagliga verksamheter reglerade i LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade)
- Hemsjukvård enligt överenskommelse med regionen enligt avtal

Primärvårdens grunduppdrag

Regioner och kommuner ska inom ramen för verksamhet som utgör primärvård särskilt

1. tillhandahålla de hälso- och sjukvårdstjänster som krävs för att tillgodose vanligt förekommande vårdbehov
2. se till att vården är lätt tillgänglig
3. tillhandahålla förebyggande insatser utifrån såväl befolkningens behov som patientens individuella behov och förutsättningar
4. tillhandahålla rehabiliterande insatser utifrån patientens individuella behov och förutsättningar
5. samordna olika insatser för patienten i de fall det är mest ändamålsenligt att samordningen sker inom primärvården
6. möjliggöra medverkan vid genomförande av forskningsarbete

Insatser kommunal hälso- och sjukvård – under 2022 fick de flesta insatser i ordinärt boende dvs. hemmet.

Utredningens uppdrag

- Redogöra för kommunernas nuvarande förutsättningar
- samt stärkt möjlighet att anlita läkare på regionernas bekostnad
- Föreslå en ordning där kommuner själva kan anställa läkare
- Stärkt personal- och kompetensförsörjning i kommunal hälso- och sjukvård

Samverkan mellan huvudmännen

- Regionen ska till kommunerna inom regionen avsätta de läkarresurser som behövs för att enskilda ska kunna erbjudas en god hälso- och sjukvård i särskilt boende och i dagverksamhet enligt 12 kap. 1 §. Detsamma gäller hemsjukvård i ordinärt boende och i sådant särskilt boende som avses i 5 kap. 5 § tredje stycket socialtjänstlagen (2001:453), om en kommun ansvarar för vården enligt 14 kap. 1 §.
- Regionen ska med kommunerna inom regionen sluta avtal om omfattningen av och formerna för läkarmedverkan.
- Om regionen inte uppfyller sina skyldigheter enligt avtalet att tillhandahålla läkare, har kommunen rätt att på egen hand anlita läkare och få ersättning för sina kostnader för det från regionen. Lag (2019:973).

Vad vill parterna ha ut av avtalet, vad ska uppnås

- Matchar innehållet i avtalen de behov som patienterna har som finns inom den kommunala hälso- och sjukvården?
- Ser vi avtalen som en del av hälso- och sjukvården på primärvårdsnivå och som en del i hälso- och sjukvårdssystemet?
- Hur följer vi upp avtalen på lokal/regional nivå?
- Vad förväntas av insatsen läkarmedverkan?
- Hur ofta revideras avtalen utifrån behoven?
- Vad blir konsekvenserna när avtalen inte fungerar utifrån ett patient- och professionsperspektiv samt ett mer övergripande kommunalt och regionalt perspektiv?

Inspel från nätverket:

- Har idag ett läkemedelsavtal som kom till sin spets under pandemin. Har fått kritik från IVO som gör det svårare att veta vad vi ska ha med i avtalet.

- Har fungerade avtal som revideras med löpande. Patienterna är svårare sjuka och har större behov av regionens insatser i kommunerna.
- Man behöver jobba med samverkan, frågan är komplex och behöver lyftas på en högre strategisk nivå.
- Hur ska vi tänka kring funktionshinderområdet?

Skicka inspel till: lana.karlsson@skr.se

Powerpointpresentation

Besök av sekreterare från utredningen om kommunala läkare, [länk till utredningen](#)

Sebastian Stålfors, huvudsekreterare och Philip Aspholm, sekreterare

Den medicinska kompetensen i kommunal hälso- och sjukvård bör stärkas. Förslag ska därför lämnas som stärker kommunernas möjligheter att säkra tillgången till läkare i kommunal hälso- och sjukvård. Flera externa kontakter och intervjuer har gjorts och uppdraget ska redovisas senast den 1 november 2024.

Tre fokusområden

- Stärkt möjlighet för kommuner att anlita läkare på regioners bekostnad
- En ordning där kommuner själva kan anställa läkare
- Stärkt personal- och kompetensförsörjning i kommunal hälso- och sjukvård

Vad ska vi göra..

- Varierande läkarmedverkan idag – det föreligger brister
- Avtalen mellan region och kommun har brister - kommunerna behöver stärkas som avtalspart
- Kommunerna utnyttjar inte den lagstadgade möjligheten att anlita läkare på egen hand
  - Stärk befintliga strukturer för samverkan
  - Viktiga förslag har redan lämnats
  - Sanktionsmöjligheter?

Inspel från nätverket:

- Balansera sanktionsmöjligheter kan ge bättre samverkan och är jätteviktig
- Kommunal MAL är en god idé för att kommunicera på samma nivå
- Kompetensförsörjningen och samarbete läkare, arbetsterapeut, socionomer, sjukvård och VULF testverksamhet
- Möjlighet att effektivisera genom att använda digital teknik
- Hemsjukvårdsavtal och läkaravtal, vi har ett antal timmar för varje patient, skapa en överenskommelse och arbeta från den enskildas behov.
- Tips till utredningen att titta på Alaskamodellen

Powerpointpresentation

Handslaget och aktuellt digitalisering

Klas Nilsson och Marta Gandra, handläggare SKR

SKR Koncernen kraftsamlar kring socialtjänstens digitalisering genom kommungemensamt handslag för välfärdsutveckling genom digitalisering, Kompetenscenter välfärdsteknik, en digital basnivå för socialtjänsten och verksamhetssystem för socialtjänsten. Handslaget handlar om ett stärkt kommungemensamt digitaliseringsarbete. Förutom att visionärt beskriva digitaliseringsarbetet har en handlingsplan tagits fram med ett antal prioriterade områden för utvecklingsarbetet.

Kommunerna efterfrågar mer vägledning kring socialtjänstens digitalisering. SKR har därför i dialog med kommunerna, tagit fram en basnivå med 12 digitala tjänster som kommunerna behöver ha. En rapport är på gång och kommer att publiceras på skr.se inom kort och kommer vara en del i programmet på Vitalis och Socialchefsdagarna senare i år.

Socialtjänstens digitala basnivå

Digitalinfrastruktur:

4G/5G och Wifi/Bredband, digital inloggning, säker digital kommunikation, digital post, digitala möten, digital signering

Verksamhetsspecifika tjänster:

Digitala tjänster för ansökan om stöd/bistånd samt orosanmälan, automatiserat ekonomiskt bistånd, läkemedelsautomater, digital tillsyn, mobila trygghetslarm/GPS, digitala låsfunktioner

Frågor att ta med sig hem

- Vilka av dessa tjänster har ni i era kommuner?
- Vad är orsaken till att ni inte har de ni inte har?
- Vad blir nästa steg för att säkerställa att ni införskaffar dem?

Inspel från nätverket:

- När det den boende på ett särskilt boende enligt LSS får tillgång till kommunens bredband så uppstår frågor om upphandling och konkurrensneutralitet. Frågan har även varit aktuell kring särskilt boende för äldre. SKR har en vägledning som stöd till kommunerna i frågan: <https://skr.se/valfardsteknik/stodprocesserochkompetensutveckling/digitalinfrastruktur.67691.html>
- Digital tillsyn även på dagen och inte bara på natten? Det är olika produkter, Kompetenscenter välfärdsteknik arbetar med frågan.

Prioriterade initiativ för erbjudanden – Före sommaren 2024

- Genomförandeprojekt nationell identitets- och behörighetsfederation
- Införande av SDK (Säker Digital Kommunikation) i socialtjänsten
- Inrätta kompetensgemenskaper
- Delning och skalning av införande välfärdsteknik
- Samlad ingång till socialtjänsten med ekonomiskt bistånd som start
- Införande av digital post

Verksamhetssystem för socialtjänsten

Mer lika språk i socialtjänsten och stöd för att lättare ”få ut data ur systemet”. I linje med nya SoL att:

- arbeta utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet
- främja såväl jämställdhet som jämlikhet i bemötande, bedömningar och insatser
- Stödmaterialiet ”Basinformation i socialtjänsten” hittar ni på skr.se under Rapporter och skrifter

Varför är det svårt att ”få ut data ur systemet”?

- Dokumenteras informationen över huvud taget?
- Är dokumentationen i fritext eller strukturerad?
- Har vi samma definitioner och ”värdemängder”?
- Går informationen att få ut ur systemet?
- Kan informationsmängder kopplas ihop för t.ex. nyckeltal?

Nytta av att göra lika

- Återanvända andras nyckeltal och analysrapporter vid jämförelser och uppföljning
- Introducera nya medarbetare och avtalssamverka
- Systemutveckling blir billigare
- Integrationer blir enklare
- Vara förberedd inför ny socialtjänstdataregisterlag

Kommuner i projektet får gärna kontakta Klas Nilsson SKR för att få stöd i att använda materialet, framförallt vid upphandling och införandefasen.

Andra pågående arbeten

- Vägledning för upphandling – publiceras i maj
- Stöd för säker inloggning i systemen, förankras med kommuner nu
- Branschmöte med fokus på Framtidens socialtjänst
- Workshops och stöd till kommuner som upphandlar

Socialstyrelsen släpper en rapport om Socialtjänstdataregistret innan sommaren 2024.

Medskick att HVB-enkäten angående plats på HVB och SiS är ute i kommunerna nu, sista svarsdatum är den 10 maj 2024.

Kontakt: klas.nilsson@skr.se och marta.gandra@skr.se

Powerpointpresentation

Utredningen ett hållbart system för personalförsörjning till civilt försvar, [länk till utredningen](#)

Vincent Paciello Lundvall, handläggare SKR och expert i utredningen

Förslag ska lämnas hur personalbehoven inom det civila försvaret kan tryggas. Syftet är att föreslå en långsiktigt hållbar personalförsörjning av det civila försvaret. Uppdraget ska redovisas senast den 27 januari 2025.

Målen för det civila försvaret

- Värna civilbefolkningen
- Säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna
- Upprätthålla en nödvändig försörjning
- Bidra till det militära försvarets förmåga vid väpnat angrepp eller krig i vår omvärld
- Upprätthålla samhällets motståndskraft mot externa påtryckningar och bidra till att stärka försvarsviljan
- Bidra till att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fred
- Med tillgängliga resurser bidra till förmågan att delta i internationella fredsfrämjande och humanitära insatser

Huvudmålet är att ha ett så robust totalförsvaret att det ska vara krigsavhållande!

Vart befinner vi oss idag

- Vad som ska göras, målbilden/dimensionerande faktorer, saknas för många områden
- Finansieringen för civilt försvar är ännu tillräckligt, MSB:s regeringsuppdrag och Totalförsvarsproposition för åren 2025-2027
- "Systemet" för totalförsvaret nedmonterat och ännu inte fullt återbyggt, det är många utredningar som pågår som är beroende av varandra, kunskaper har inte återuppsbyggt fullt ut ännu. Vi ska ändå försöka förbereda samtidigt som vi "riggar spelplanen"
- Trots ovan pressar regeringen på för att saker ska hända med press på kommunala och regionala politiker om att agera

Utredningen är i två delar – den rättsliga delen

Uppdraget att föreslå en personalförsörjning av det civila försvaret som är anpassad efter dagens samhälle och de behov som finns inom det civila försvaret vid höjd beredskap

Översyn av lagstiftning och förordningar t ex vad gäller

- allmän tjänsteplikt, krigsplacering, Arbetsförmedlingens roll, om frivilliga osv.

Inspel till utredningen får gärna skickas till: Vincent.PacielloLundvall@skr.se

Powerpointpresentation

Exempel från Nätverket, IT-attack mot kommunens IT-leverantör

Catharina Byström, Socialchef Vellinge kommun

Kommunens IT-leverantör attackerades som fick följderna att kommunens hemsida och verksamhetsinformation låg nere. Krisledning aktiverades och en krigsdagbok skapades för dokumentation samt att en tillfällig hemsida skapades för att kommunicera med kommuninvånarna. Kommunikations- och informationsstrategin var att vara transparenta med vad som hänt.

Det har tagits fram risk- och konsekvensanalyser och plan för återställning eftersom verksamhetssystemet var tomt på information. Detta genom att analysera, återställa och återuppbbygga (bara verifierad data har återställts). Kontinuitetsplaner behövs för att kunna upprätthålla verksamheten på acceptabel nivå.

Lärdomar har bl.a. varit att ha bra informationsvägar ut till kommuninvånarna och dokumentera allt arbete som görs. Ha rutiner för krisberedskap, risk- och konsekvensanalyser, gå igenom alla processer, dokumentera allt som görs. Ha tydliga mandat – vem gör vad och arbeta ner i linjen.

Powerpointpresentation

Aktuellt från SKR

Ekonomiskt bistånd

Ulrica Runemar, handläggare SKR

Ulrica informerar om utredningar som berör ersättningar till individen. Lyft på hemmaplan vad som är på gång!

Powerpointpresentation

Om strategisk plan för brukarundersökningarna inom socialtjänsten

Malin Michel och Åsa Dyckner handläggare SKR

Det är en utmaning med få deltagande kommuner, få utdelade enkäter och därmed låg svarsfrekvens. För att få ett kvalitativt resultat som kan användas som underlag för beslut och verksamhetsutveckling är det viktigt med ett bra genomförande för att öka antal svar och svarsfrekvens.

Diskussionsfrågor:

- Vad tänker ni om deltagandet och svarsfrekvensen?
- Varför är deltagandet lågt?
- Hur kan deltagandet öka?
- Kan det låga deltagandet hänga ihop med hur ofta undersökningarna görs?

Inspel från nätverket:

- Måste ha strategier för att nå och få svar från brukarna inom LSS
- Paketera på ett annat sätt
- Göra en enkel vägledning för att sälja in till brukarna
- Digitala enkäter gjorde deltagandet lägre
- Vartannat år, men att alla kommuner gör samma år för enklare jämförelser
- Behöver hinna jobba med resultaten för att få förbättringar och förändringar
- Workshop för att få upp svarssekvensen
- Resultaten behövs varje år för ledning och styrning
- Dialog med Vårdföretagarna och det är rätt produkt vi erbjuder placerade barn och unga
- Återkoppling med resultaten till de målgrupper som svarar
- Tålmod krävs för att få upp svarsfrekvensen

Powerpointpresentation

Sommarbemanningen inom äldreomsorgen

Sabina Joyau, handläggare SKR

Vad har SKR gett för stöd

- "Så säkrar du sommarbemanningen i äldreomsorgen" – SKR seminarium (14/2)
- Nationell samarbetspart med Go Care – Kampanj "Jakten på Sveriges omsorgstjänor" Övergripande
- SKR nationell samarbetspart till GO care – unga och gamla yrke inom äldreomsorgen 10,6 miljoner visningar

Diskussionsfrågor:

- Hur ser bemanningsläget ut inför sommaren?
- Ansträngt, lättare i år, legitimerad personal svåras, konkurrens med andra arbetsgivare, körkortsfrågan är ett bekymmer
- Jämfört med förra året? Vilka svårigheter att rekrytera finns? Vissa personalgrupper?
- Har ni vidtagit särskilda åtgärder för att kunna rekrytera? Om ja, vilka?
- Övrigt?

Inspel från nätverket:

- Dom flesta kommuner har svårare än föregående år att rekrytera, mindre kommuner har större utmaning att hitta medarbetare med rätt kompetens
- Utmaning att rekrytera sjuksköterskor men även fysioterapeuter och undersköterskor för basal vård m.fl.
- Arbetar mycket med PR, mingelkvällar, ambassadörskap, bla. riktade kampanjer mot pensionärer och ungdomar/epa-ungdomar
- Ferieplasterna blir längre och avtalsenlig lön ges till de som har sökt eller går vård- och omsorgsprogrammet
- Infört semesterperioder och bonusar av olika slag tex. sommarvikarier som levererar visst antal timmar vid anställningens slut får 6000 kr i bonus vid slutfört arbete. Tillsvidareanställda erbjuds lägga sin semester utanför juni, juli, aug och får ersättning för det
- Bekymmer inom landsbyggsområden med avsaknad av körkort eller endast körkort för automatbil (trots att fler bilar inom kommunerna är automatväxlade). Tittar på samresor under arbetstid.
- Flera mycket språksvaga, använda EduCater
- Kommunanställda får under sin semester möjlighet att gå in som semestervikarie i en annan verksamhet
- Förskolor stänger längre perioder under sommaren och fler ansöker om vård av barn för att barnen inte ska behöva gå på en annan förskola under semesterperioden

Vad händer nu

- Samordning med Socialstyrelsen för en nationell lägesbild
- SKR seminarium "Eftersnack" – hur har det gått? i augusti/september
- Almedalen den 26 juni Äldreomsorg

Medskick skickas till: sabina.joyau@skr.se

Powerpointpresentation

Läges- och behovsanalyser genom länsdialoger inför ikraftträdande av nya socialtjänstlagen
Maria Högvist, handläggare SKR

Inom ramen för överenskommelsen ska SKR bla. stödja kommuner i läges- och behovsanalyser (i länen) inför en ny socialtjänstlag.

Läges- och behovsanalyser en start

- Socialstyrelsen och SKR har båda i uppdrag att stödja kommunerna i arbetet. SKR och Socialstyrelsen har dialog om uppdragen
- Socialstyrelsen ska 30 sep 2025 lämna en redovisning med en samlad analys av kommunernas lägesbilder
- Kommunerna har återsporteringskrav gentemot Socialstyrelsen
- Arbetet ska genomsyras av ett barnrätts-, funktionshinders- och jämställdhetsperspektiv

SKR utvecklar stödpaket

- Enkelt och konkret stöd till kommuner och RSS i att genomföra läges- och behovsanalyser, utifrån länsdialoger, inför ikraftträdande av ny lag
- Ett stödpaket tas fram under våren 2024 och lanseras efter analys av lagrådsremissen
- Arbetet sker i nära samarbete med Socialstyrelsen och RSS:erna

Läges- och behovsanalyserna, tillsammans med länsdialogerna, är ett första steg för att skapa en plattform för arbetet framåt tillsammans. Hur lägger ni upp arbetet framåt - Ta kontakt med er RSS som har fått mer information.

Syftet är att *stärka förutsättningar för att uppnå en långsiktig hållbar socialtjänst* genom att ge en övergripande bild av verksamheternas behov och nuläget idag. Kommunernas läges- och behovsanalyser och länsdialogerna ska bidra till:

1. Samsyn kring nuläge och behov inför den nya lagen
2. Insikter som kan bidra till framtagande av en *omställningsplan (?)* för arbetet framåt
3. Samverkan som skapat möjligheter till lärande och utveckling i länen som kan skapa samarbeten framåt

Målet är att socialtjänsten ska genomföra läges- och behovsanalyser för att skapa en bra plattform för att:

- på kort sikt uppnå ny socialtjänstlag
- på lång sikt uppnå omställningen av hållbar socialtjänst

Detta är ett första steg för att kunna bidra till en hållbar socialtjänst som främjar jämlika och jämställda levnadsvillkor, utgå från ett förebyggande perspektiv, vara lätt tillgänglig och kunskapsbaserad utifrån såväl vetenskap som beprövad erfarenhet.

Processen framåt

- RSS behöver få ett uppdrag av sina kommuner att arrangera länsdialoger.
- Boka in datum för länsdialogerna (tidigast 1 oktober).
- Ta del av material om omställningen på webben för förberedelse inför länsdialogerna.
- SKR och Socialstyrelsen utvecklar stödpaket och lanserar det.
- SKR arrangerar en utbildningsdag för RSS:erna att hålla i länsdialogerna. Datum kommer inom kort.
- Kommunerna rapporterar in till Socialstyrelsen innan länsdialogen.
- Länsdialogerna genomförs av RSS som arrangerar och håller i dialogen. SKR och Socialstyrelsen erbjuder sig att delta. SKR står inte för kostnader.
- RSS och kommunerna fortsätter dialogen.

Frågor och medskick skickas till: maria.hogkvist@skr.se

Powerpointpresentation

Omställningen nya SoL, projektet Tidiga insikter för tidiga insatser

Maja Hagström, handläggare SKR

Vad styr arbetet i projektet innan den nya lagen finns på plats?

- De omfattande utmaningar som den sociala välfärden står inför
- Omställning av socialtjänsten, och den sociala välfärden i stort, är nödvändig
- Helhetsperspektiv – hela systemet behöver samverka för att uppnå målet
- Överenskommelse mellan regeringen och SKR för stöd till kommunerna i omställningen
- Andra nationella processer och utvecklingsarbeten

Samhällsnytta AB

Samhällsnytta utforskar nya sätt att ta fram policy som utgår från invånarnas behov och resurser och som hänger ihop från individ- och mikronivå till makronivå. Arbetet fokuserar på görande men också på utveckling av styrning och ledning, policy och kultur som kan stödja omställningen.

I april kom den första idéskriften från projektet Tidiga insikter för tidiga insatser. Den lyfter några första tankar om vad kommuner och myndigheter kan göra för att underlätta omställningen till en mer förebyggande och lätt tillgänglig socialtjänst. [Till idéskrift 1 \(skr.se\)](#) Idéskriften behöver diskuteras vidare – läsa och förstå.

Powerpointpresentation

Workshop på kommande Socialchefs nätverk den 30 maj
Ola Nordqvist, handläggare SKR

På förmiddagen den 30 maj är det workshop om "Socialtjänstens medverkan i samhällsplaneringen" i samband med Socialchefs nätverkets träff på SKR. Det kommer bli dialoger, exempel på vad ni gör och vilket stöd som behövs av SKR. Huddinge kommun kommer vara med och berätta om sitt arbete.

Lägesuppdatering omställningen nya SoL
Niklas Eriksson, handläggare SKR

Lagrådsremissen – det ges webbsändningar i juni och september. Skicka frågor, funderingar och önskemål till niklas.eriksson@skr.se

Powerpointpresentation

Utredningen om stärkt barnrättsperspektiv i LVU, [länk till utredningen](#)

Camilla Lind, sekreterare i utredningen, Anders Hagsgård särskild utredare, Lina Hjort-Vallerius

Den pågående utredningen om stärkt barnrättsperspektiv i LVU ska bland annat se över grunderna för vård enligt LVU. Utredningen ska också lämna förslag för att stärka skyddet och rättssäkerheten vid umgängessituationer och vårdens upphörande, i uppdraget ingår även att se över behovet av ökad sakkunskap i ärenden och mål enligt LVU. Uppdraget ska redovisas senast den 28 augusti 2025.

Utredningen är nu i en initial fas där kunskap och synpunkter hämtas in från bland annat relevanta myndigheter, organisationer och yrkesverksamma.

Inspel från nätverket:

- Ökade skadliga riskbeteenden hos barn och unga idag är bla. sex - att prostituera sig och att köpa sex, våld och kontroll, hat och hot på nätet, grooming, långvarig skolfrånvaro, spelmissbruk, rekrytera/rekryteras till kriminella nätverk, heder och extremist. Socialtjänsten behöver bli duktiga på att identifiera dessa.
- Proportionalitetsbedömning - egentligen ses inte lagstiftningen som ett problem utan det är kompetensen som har betydelse i hur man kan tillämpa eller göra bedömning. Bra att trycka mer på proportionalitetsprincipen, ungdomar rör sig i kriminella kretsar, svårt att göra bedömningen om/att man behöver gå in med tvångsåtgärder.
- Socialt nedbrytande beteende - lätt att det blir stigma och ger skuld och skam för den man ska jobba med. Har inget bekymmer med begreppet och tycker att det går att förklara. Självdestruktivt beteende kanske bättre.
- Tidigare var kriminella ungdomar urtypen som hamnade på SIS. NPF-ungdomar kan utsätta sig för stora faror som vi inte kan tillåta och psykiatri har inte kunnat hjälpa till. Då har LVU prövats, där placeringen är på SIS och barnet får inte den vård den behöver. Det inträffar då och då och det är oerhört svårt när det väl sker. Det behövs andra typer av LSS-boenden för nya typer av behov.
- Stort bekymmer är bristen på bra insatser och inte benämningen i lagen
- Vi behöver motivera och stötta från både regionen och kommunen för att hitta en bra samverkan
- Barn- och vuxenpsykiatri är också en spelare. Man får inte rätt insats som barn- och ungdom, det finns lagstiftning med gråzonerna är större
- Särskilt viktigt – drogtester! Det är stora bekymmer att få vården att ta drogtester, vårdcentraler eller ungdomsmottagningar gör det inte. Ingen vill betala och kommunen kan inte göra det själva. Det blir slumpmässiga drogtester emellanåt
- Komplex problematik och ett ökat antal individer som faller inom ramen för ytterfall

Lagstiftningen behöver hjälpa oss att gå samman för att tillhandha hålla stöd och insatser!

Alla ombeds att skicka sina medskick till: anna.thomsson@skr.se som vidarebefordrar till utredningen

Underlag med bla. frågeställningar

Språkrkrav för personal i äldreomsorgen, [länk till utredningen](#)

Anders Barane, handläggare SKR

Utredningen ska analysera och ta fram förslag på hur krav på kunskaper i svenska språket för personal i äldreomsorgen kan regleras. Uppdraget ska redovisas senast den 1 september 2024

Huvudsakliga syftet

- de äldre ska känna sig trygga med den vård och omsorg som ges,
- de äldre ska ha inflytande över omsorgens utförande, och
- patientsäkerheten inom vård och omsorg av äldre ska stärkas

Utredningen ska analysera och ta ställning till:

- Vilken språknivå som ska gälla för undersköterskor och vårdbiträden
- Om språknivån bör vara olika

analysera och föreslå:

- Hur ett språkrav kan utformas (i författning)
- Hur språkravet kan bedömas (egentligen språkförmågan) och införas skyndsamt
- Hur språkravet kan följas upp och långsiktigt kvalitetssäkras

Språkproblemens omfattning

- Bristande språkförmåga finns i de flesta verksamheterna – men i olika grad
- Hos vissa verksamheter finns problemet främst bland de tillfälligt anställda – hos vissa i hela personalstyrkan
- De med utbildning verkar ha bättre språkförmåga – men inte alltid tillräckligt bra

Vad beror problemen på?

- Stor efterfrågan på personal
- Kompetensen hos rekryteringsbasen är för låg
- Låga incitament för utbildning
- Svårt att bedöma språkförmåga vid rekrytering
- Arbetsplatserna är inte alltid språkutvecklande
- Den utbildning i svenska som andraspråk (sva) som ges målgruppen är inte ändamålsenlig

Utredningens preliminära förslag

- Verksamheter inom äldreomsorgen ska "verka för att personalen har kunskaper och färdigheter i svenska språket som motsvarar nivå B2" enligt den europeiska referensramen för språk (GERS)
- Och kan kommunicera och använda svenska språket på ett för äldreomsorgen funktionellt sätt
- Socialstyrelsen behöver ta fram konkreta verktyg och stöd för att arbetsgivarna ska kunna bedöma språknivå och som kan ligga till grund för insatser
- Skolverket föreslås få i uppdrag att utforma en kurs för vuxenutbildningen, motsvarande SVA1, med inriktning vård- och omsorg.
- Det behöver också vara möjligt för den som redan har läst sva1 att gå en sådan kurs eller delar av den för att utveckla sin språkförmåga vid behov.
- Ett riktat statsbidrag, Svenskalyftet, föreslås för att stimulera språkutvecklande insatser.

En god och enhetlig språknivå inom äldreomsorgen

- Språkrav
- Svenskalyftet
- Ny språkkurs

Arbetsrättsliga utmaningar kopplat till det. undantag för vissa grupper tex. där man ska gå mot en utbildning, vikarier. Problem med en lagstiftning med för många undantag. Man ska verka för att personalen ska ha den kunskapen som behövs.

Förslår att man ska kunna ha en språklig förmåga att kunna utföra arbetet inom äldreomsorgen. Vilka språkliga kompetenser man behöver för att kunna utföra sina arbetsuppgifter.

För att finansiera detta – ett riktat stadsbidrag – svenskalyftet

Inspel inom nätverket:

- Baka in språkbidraget inom ramen för Äldreomsorgslyftet
- Behoven av spåkrav och språkstöd är lika stort hos personal inom funktionshinderområdet, bra om även det inkluderas

Powerpointpresentation

Förslag på ny struktur för RSS-saknätverk

Åsa Furen-Thulin, sektionschef SKR

Utifrån behov som SKR har sett och som lyfts från RSS-nätverkets deltagare har SKR sett över möjliga andra sätt att organisera arbetet med kunskapsstyrningen för att det bättre ska ge medlemsnytta.

Inspel från nätverket:

- Man skulle kunna ha tre nätverk (förslag ett) med tre underteman: folkhälsa, digitalisering och funktionsnedsättning
- Vi måste hitta en riktning i de tre stora omställningarna nära vård, samsjuklighet och nya SoL, som ett paraply till de nätverk som kommer finnas

Powerpointpresentation

Mötet avslutas